

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№5

2026 MAY

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, may.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afrovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
05.01.07 – Matematik modellashtirish
05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 – Makroiqtisodiyot
08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 – Ekonometrika va statistika
08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 – Marketing
08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 – Menejment
08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

АДАПТИВНОЕ БИЗНЕС-ПЛАНИРОВАНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	10
Шарипов Конгратбай Авезимбетович, Исматуллаев Темур Равшан угли	
STERJEN KO'NDALANG KESIM YUZASI ELLIPS SHAKLIDAGI TRANSFORMATORNING QISQA TUTASHUV PAYTIDAGI MEKANIK ZO'RIQISHGA CHIDAMLILIGI	18
Bekishev Allabergen Yergashevich, Yakubova Dilfuza Kuanishovna, Saidova Nozima Akkulovna	
ВЛИЯНИЕ ДЕМОГРАФИЧЕСКОЙ ДИНАМИКИ НА РАЗВИТИЕ СФЕРЫ УСЛУГ: ЭКОНОМЕТРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ РЕГИОНОВ УЗБЕКИСТАНА.....	26
Мусаева Шоира Азимовна, Муйинжонов Хусейн Алишеревич	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ КОМПАНИЙ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО АДАПТАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	35
Габбарова Ильмира Володиевна	
BALAND BINOLAR FASADLARINI PARDOZLASH TEXNOLOGIYALARINI EKSPLOATATSION ISHONCHLILIK VA XIZMAT MUDDATINI UZAYTIRISH ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH.....	41
Amirov Shavkat Rahmatullayevich	
ИНТЕГРАЛЬНАЯ ОЦЕНКА УСТОЙЧИВОГО ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	48
Усманова Азиза Баходировна	
PEREGONDAGI HARAКATNI BOSHQARISH TIZIMLARINI MIKROPROTSESSORLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRILGAN TUZILMAVIY SXEMASINI ISHLAB CHIQUISH.....	53
Xujamkulov Eldor G'ayratjon o'g'li	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	62
Alimova Dilafro'z Tohir qizii	
HUDUDLAR KESIMIDA AHOLI O'SISHINING BANDLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH (O'ZBEKISTON MISOLIDA)	68
Xusniddinova Gulnoza Ulug'bek qizi	
QUYOSH FOTOELEKTRIK PANELLARI SAMARADORLIGIGA ATROF-MUHIT OMILLARI VA CHANGLANISHNING TA'SIRI HAMDA ULARNI KAMAYTIRISHGA QARATILGAN INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR.....	67
Botirov Bozorbek, Iskandarova Charos, Avazov Jonibek, Sultonov Abror	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHNING HOZIRGI HOLATI TAHLILI ..	74
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich, Sharipova Lobar Umrbek qizi	
INTERPOLATSION TIKLASH ALGORITMLARINING OCR ANIQLIGIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	82
Aliyev Nodirbek Hamidullo o'g'li	
IKORXONALARDA KORPORATIV BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI VA INSTITUTSIONAL OMILLARI.....	89
Muxtorova Shaxlo Farxodovna	
O'ZBEKISTONDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARINI EKONOMETRIK PROGNOZLASH.....	101
Qo'ziboyev Behzod Hamidovich	
KPI-BASED PERFORMANCE MANAGEMENT AND ITS IMPACT ON EMPLOYEE PRODUCTIVITY	106
Sultanova Kamila Mukhtorali kizi	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	

MHXS STANDARTLARIGA O‘TISH: KORXONALAR UCHUN AMALIY MUAMMOLAR VA YECHIMLAR	117
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna	
TURMUSH FAROVONLIGINI BAHOLASHNING KO‘P O‘LCHOVLI USULLARI VA MEZONLARI	123
Turdikulova Moxira Maxmasharifovna	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY-IQTISODIY IMPERATIVLARI	127
Kaxorova Zamira Safaraliyevna	
YENGIL SANOAT KORXONALARIDA RO‘Y BERISHI MUMKIN BO‘LGAN BAXTSIZ HODISALAR VA UNI BARTARAF ETISH CHORA-TADBIRLARI	132
Dehqonov Oyatillo Mansurbek o‘g‘li, Abduraxmanov Abdurashid Ataxanovich	
VTULKA DETALINI ISHLAB CHIQRISHDA SHTAMPLASH TEXNOLOGIK JARAYONINI ISHLAB CHIQISH...	143
Abdullayev Fatxulla, Xasanov Kamoliddin, Yolg‘ashova Madina, Jo‘rayev Muhiddin	
JAHON MOLIYAVIY TIZIMINING TRANSFORMATSIYASI.....	147
Qobilova Nodira Qayumjon qizi, Normurodov X.E.	
KORXONALARDA “TEJAMKOR ISHLAB CHIQRISH” KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	151
Mamasoliyev G‘ayratbek Maxamadyusupovich	
HUDUDIY BARQARORLIKNI TA‘MINLASHDA MAHSULOT EKSPORTINI DIVERSIFIKATSIYALASH YO‘LLARI.....	156
Mamadjanova Tuyg‘unoy Axmadjanovna	
PAXTA-TO‘QIMACHILIK KLASTERLARIDA ISHLAB CHIQRISHNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ASOSIDA YUQORI QO‘SHILGAN QIYMATLI MAHSULOTLAR ULUSHINI KENGAYTIRISH	161
Yusupova Feruza Yo‘ldoshevna	
AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA MIKROLOYIHALARNING O‘RNI	166
Irgashev Anvar Farxodovich	
XALQARO KOMPANIYALARDA INNOVATSION BOSHQARUV TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	173
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ИССЛЕДОВАНИЕ ПРОЦЕССА ДЕГРАДАЦИИ КОМПОНЕНТОВ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ МОДУЛЕЙ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ КЛИМАТИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ: ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОБЗОР	178
Дыскин Валерий Григорьевич, Курбанов Юнус Муртаза угли, Жубаназаров Ринат Шапагат Улы	
RIVOJLANGAN DAVLATLARDA CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH TIZIMINING INSTITUTSIONAL ASOSLARI	184
O‘tbosarov Abrorbek Adxamjon o‘g‘li	
DAVLAT ORGANLARI VA TASHKILOTLARI ICHKI AUDITORLARINING PROFESSIONAL AXLOQ QOIDALARINI ISHLAB CHIQRISH.....	189
Xamidova Zarifa Urol qizi	
AUDIT JARAYONIDA DALIL OLISH VA UNING MUAMMOLARI.....	196
Ro‘zmetov Mansur	
O‘ZBEKISTONDA IJTIMOYIY TURIZMNI QO‘LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	200
Shaydulova Marjona Alisher qizi	
KORXONALARNING MOLIYAVIY HOLATINI IFODALOVCHI KO‘RSATKICHLAR VA ULARNING MOLIYAVIY TAHLILI AHAMIYATI.....	205
Rizoyev Farrux Hikmatilloevich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDA IQTISODIY SALOHİYATNI TAKOMILLASHTIRISH VA RIVOJLANTIRISH MASALALARI.....	210
Turaboev Ibroxim Ismoil o‘g‘li	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG‘DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	215
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В КОМПАНИЯХ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ РЕФОРМ	225
Юсупов Зойиржон Ровшан угли, Жумаев Улуғбек Нодирбекович ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ КОМПАНИЙ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНЫХ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ.....	231
Тожалиев Шохрух Талип ўғли GAMES ARE A POWERFUL TOOL FOR IMPROVING LANGUAGE LEARNING	236
Kulakhmedova Gulnora Abdurahimovna O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARINING INNOVATSION XIZMATLARI ORQALI KAMBAG'ALLIKNI KAMAYTIRISH	241
Azlarova Aziza Axrorovna AVTOMOBIL SANOATIDA MAHALLIYLASHTIRISH JARAYONLARINI BOSHQARISH VA RISKLARNI KAMAYTIRISH MEKANIZMLARI.....	248
Marufxanov Davron Hasanovich O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING YANGI IMKONIYATLARI: 2026-YIL ISLOHOTLARI VA ISTIQBOLLARI.....	255
Isakjanova Saboxat Muhamedovna MINTAQA IQTISODIYOTI VA SANOATNING RIVOJLANISHI O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKNING NAZARIY YONDASHUVLARI.....	263
Jalolova Muazzamxon Akbarjonovna DINAMIK NARX SHAKLLANTIRISHNI JORIY ETISHDA ASOSIY MUAMMOLAR VA ULARNI HAL ETISH YO'LLARI.....	268
Anvar Deberdiyev RAQAMLI XIZMATLARNING O'ZBEKISTON TASHQI SAVDO BALANSIDAGI O'RNI	272
Latipova Shaxnoza Maxmudovna, Normurodova Zuhra Orzimurod qizi TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	278
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna IQTISODIY TIZIMDA TADBIRKORLIK VA TADBIRKORLIK QOBILiyATIGA YANGICHA YONDASHUV.....	283
Tadjiev Bexzod Umidjanovich OTMNI MOLIYAVIY TA'MINLASHNING INNOVATSION MOLIYAVIY MODELARI.....	290
Tuxliyev Bozor Karimovich TOG'-KON SANOATI KORXONALARIDA TEXNOLOGIK TIZIMLARNI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	293
Abirova Nargizabonu TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATIDA INNOVATSION LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISHNI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	298
Ro'ziyeva Maftuna Yusufovna OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI KORXONALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHDA IQTISODIY KO'RSATKICHLAR DINAMIKASINING EMPIRIK TAHLILI	303
Sharipova Shahlo Istamovna METROLOGIYANING ILMIY-METODIK ASOSLARI VA UNING ZAMONAVIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	308
Maxmudov Dostonbek Soyibjon o'g'li SANOAT KORXONALARIGA KIRITILGAN INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	312
Mirzakulova Risolat Musurmankulovna O'ZBEKISTONDA RAQAMLI DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	317
Ibragimova Saodat, Mirhamidova Dilorom, Shagaipova Gulchehra	

OLIY TA'LIM BITIRUVCHILARI SONINING JISMONIY SHAXSLAR DAROMAD SOLIG'IGA TA'SIRI VA INSON KAPITALI ORQALI IJTIMOYIY XARAJATLARNI BOSHQARISH.....	323
Primova Nigora Ikrom qizi	
GLOBAL BIZNESDA INNOVATSIYALARNING ROLI: YANGI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHGA STRATEGIK YONDASHUVLAR	331
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ELEKTRON TIJORAT BILAN SHUG'ULLANUVCHI KORXONALARDA MIJOZLAR QONIQLASH DARAJASI..	337
Aripov Ulug'bek Bahodirovich	
KICHIK BIZNESDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	341
Xakimov Akbar Anvarovich	
FOTOELEKTRIK TIZIM SAMARADORLIGIGA HARORAT, SOYALANISH VA DEGRADATSIYA OMILLARINING TA'SIRI.....	344
Majidova Maxliyo A'zam qizi	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG'DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	354
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	
STUDY OF THE INFLUENCE OF MEMBRANE REACTOR ON METHANE CONVERSION WITH WATER VAPOR AND CARBON OXIDE (IV).....	362
Umida Shabarova, Sugdiyana Abdurasulova	
ESG MANAGEMENT IN COMMERCIAL BANKS OF UZBEKISTAN: EVALUATION PRACTICES, KEY DETERMINANTS, AND STRATEGIC PRIORITIES.....	367
Sanemkhan Abdullaeva	
UMUMIY O'RTA TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STRATEGIK MENEJMENTNING O'RNI VA AHAMIYATI	375
Boymirzayev Doniyorbek Anvarjon o'g'li	
PEDAGOGIK MAHORATNI OSHIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH ORQALI TA'LIM JARAYONINI TAKOMILLASHTIRADIGAN PLATFORMA ISHLAB CHIQLASH	379
Salomov Shokirjon, Boboyev Shavkat, Normamatov Xayriddin	
ПОВЫШЕНИЕ ОГНЕСТОЙКОСТИ МАТЕРИАЛОВ НА ОСНОВЕ ВТОРИЧНОГО ПОЛИЭТИЛЕНА.....	386
Назаров Феруз, Назаров Фарход, Ахмедова Фазилат, Элмуродов Элгез, Янгибоев Асадбек	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION JARAYONLARNI JADALLASHTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	391
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Rasulov Akmal Xurshid o'g'li	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	397
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
MADANIY MEROS OBYEKTLARINING TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDAGI STRATEGIK AHAMIYATI	403
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	407
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
XORAZM VILOYATINING IQTISODIY SALOHİYATI VA TRANSPORT INFRATUZILMASINING TARKIBI HAMDA JORIY HOLATI	411
Karimova Shaxnoza O'ktamovna	
TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	418
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA QISHLOQ JOYLARIDA TURIZM XIZMATLARI INFRATUZILMALARINI RIVOJLANTIRISH	423
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
AKTIVLAR QADRSIZLANISHI XARAJATLARINING MOLIYAVIY VA SOLIQ HISOBOTLARIGA TA'SIRI.....	427
Jarimbetov Ajiniyaz Kurbanbaevich	

MUHANDISLIK GEOMETRIYASI VA KOMPYUTER GRAFIKASI FANLARINI O'QITISHDA MULTIMEDIA VA INTERAKTIV TEXNOLOGIYALARNING TA'LIM NATIJALARIGA TA'SIRI: AUDIO VA VIDEOTEKNOLOGIYALAR IXTISOSLIGI MISOLIDA EMPIRIK TADQIQOT.....	430
Utkirova Mamura Faxriddin qizi	
HUDUDIY TADBIRKORLIK TIZIMIDA INVESTITSION RESURSLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING INSTITUTSIONAL VA EKONOMETRIK YONDASHUVLARI	436
Isakov Axmadali Esanbayevich	
MINTAQAVIY OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINING INNOVATSION RIVOJLANISHIGA INVESTITSION RESURSLARNING TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH	444
Abdunabiyev Sirojiddin G'anijon o'g'li	
XABAR ALMASHISHGA ASOSLANGAN MARKETINGDA ISTE'MOLCHILARNING SHAXSIY HAYOTINI KUTILMALARI	452
Raxmatova Sitora Shuxratjon qizi	
DAVLAT ISHTIROKIDAGI KORXONALARNI OPTIMALLASHTIRISH VA SOG'LOM RAQOBAT MUHITINI SHAKLLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBALAR ASOSIDA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT SEKTORINI INSTITUTSIONAL ISLOH QILISHNING QIYOSIY TAHLILI.....	461
Sharapov Umidjon Shavkatovich	
ZAMONAVIY SERVIS KOMPANIYALAR TANNARXINI ANIQLASHNING DOLZARB YO'NALISHLARI	471
Berdiyeva Dilfuza Axatovna	
NAVOIY VILOYATINING TURISTIK OBYEKTLARI VA ULARDAN SAMARALI FOYDALANISH ORQALI REKREATSION TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI TAHLILI	477
Turayev Abduvoxid Kuldashovich	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	483
Alimova Dilafro'z Tohir qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TADBIRKORLIKNI RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich	
QORAKO'L TERI JINGALAKLARINING TAKRORLANMAS KO'RINISHI VA XUSUSIYATLARI.....	492
Hakimova Sh.Q., Azimov J.Sh., Farmonov F.F.	
YOSH TADBIRKORLARNING STARTAP LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI	497
Koriev Orif Azizovich	
HUDUDLARDA OLIY TA'LIM VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI YO'NALISHLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	502
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Karimov Chuxmor Abdirashidovich	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIYAVIY HOLATI VA MOLIYAVIY NATIJALARI TAHLILI.....	507
Alimov Baxodir Batirovich	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI SIFATINI OSHIRISHNING IQTISODIY TAHLILI	513
Turg'unov Nodirbek Muminjanovich	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINING ROLI	516
Xodjimatom Maksudbek Ubaydullayevich	
MINTAQA TURIZM INDUSTRIYASINING IQTISODIY RIVOJLANISHI VA BOSHQARUV FAOLIYATLARI TAHLILI	520
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Ruziqulov Aziz Tuxtayevich	
TIJORAT BANKLARIDA FINTECH TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISH ORQALI MOLIYAVIY INKLYUZIVLIKNI TA'MINLASH: NAZARIY YONDASHUV VA ISTIQBOLLAR	526
Nazarova Shohista Tolmas qizi	
METALLARGA BOSIM OSTIDA ISHLOV BERISH JARAYONLARINI RAQAMLI MODELLASHTIRISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARI	531
Xasanov Kamoliddin Akmal o'g'li, Abdullayev Fatxulla Sagdullayevich, Diyorov Salohiddin Farhod o'g'li, Jalolov Jafar Jamol o'g'li	

XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA PUL MABLAG'LARI HISOBINI MHHS ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH: USLUBIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	537
Umurzakov Dilshodbek Xakimovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI YASHIRIN IQTISODIYOTNI AMALGA OSHIRISHGA UNDOVCHI OMILLAR.....	543
Bobojonov Azimjon Akmal o'g'li	
MINTAQANING INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	548
Maxmudov Jasurbek Ergashevich	
BUXORO TARIXIY MARKAZIDAGI MUZEY OBYEKTINING SIG'IM TAHLILI: FAYZULLA XO'JAYEV UY-MUZEYI TAJRIBASIDA.....	553
Odilova Muattar Akram qizi, Qilichov Muhridin Husniddin o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY VOSITALARDAN FOYDALANISHNING USTUVORLIKLARI.....	560
Turdiyeva Muqaddas Umarovna	
МОДЕЛЬ ЦИФРОВОГО ОБЪЕКТА ДЛЯ АНАЛИЗА КОМПЛЕКСНЫХ ЦИФРОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ОБЪЕКТОВ.....	565
Гулямов Шухрат, Шамсутдинова Винера, Караханова Алсу, Зайниддинова Зебинисо	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING MOLIYAVIY MEKANIZMLARI	571
Yuldoshov Otabek Jovli o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING XALQARO KAPITAL BOZORLARIGA INTEGRATSIYASI VA INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISH MEKANIZMLARI.....	576
Ortiqov Sidiqjon Xolmurodovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSH SALOHİYATNI SHAKLLANTIRISH VA RAQOBAT USTUNLIKLARINI TA'MINLASH MEKANIZMLARI	583
Asenbaeva Aydaygul, Toshqulova Aziza	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	587
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	591
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
SCENARIO-BASED ECONOMETRIC EVALUATION OF REAL INVESTMENT EFFICIENCY IN SMALL BUSINESS ACTIVITIES.....	601
Otajanov Umid Abdullayevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIY O'SISHNI RAG'BATLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	611
Iminoxunov Abdukoxor Abdivaitovich	
BANK 4.0 SHAROITIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BANK BOSHQARUVI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	619
Boltayev Zokirjon Otazarovich	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA SUV RESURSLARI SALOHİYATIDAN FOYDALANISH USULLARI.....	622
Sapayev Azamat Rustamovich	
ФИСКАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА В СРЕДНЕСРОЧНОМ БЮДЖЕТНОМ ПЛАНИРОВАНИИ.....	626
Е.М. Соң	
BUXORO VILOYATINING YALPI HUDUDIY MAHSULOT DINAMIKASI VA UNING TARMOQ TUZILMASIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLAR TAHLILI	631
Raxmonqulova Nafisa Olimjonovna	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	

O'ZBEKISTONDA "O'ZSUVA'TA'MINOT" AJ TIZIMI KORXONALARINI "YASHIL" MOLIYALASHTIRISHNI RIVOJLANTIRISHDA XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ISHTIROKIDA JALB QILINGAN XUSUSIY INVESTITSIYALAR DINAMIKASINING IQTISODIY TAHLILI	652
Risqibekova Nozimaxon	
WAYS TO REDUCING POVERTY BY INCREASING INCOME: INSTITUTIONAL AND SOCIO-ECONOMIC MECHANISMS	657
Muxammedov Jasurbek Oллоberdi ugli, Ganiyev Muhammadjon Khalilovich	
QURILISH KORXONALARIDA XARAJATLARNI KLASSIFIKASIYA QILISH VA HISOBGA OLISH TIZIMI	663
Toshimov Azizbek Hakimovich	
MARKAZIY OSIYO DAVLATLARIDA SUV RESURSLARIDAN OQILONA FOYDALANISH.....	667
Jobborov Elmurod Normo'minovich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK BIZNESNING HUDUDIY IQTISODIYOT RIVOJLANISHIDAGI O'RNI...	672
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
HUDUDLARARO IQTISODIY NOMUTANOSIBLIK VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	677
Erkinova Dildora Ravshonbek qizi	
XORIJIY BANKLAR AMALIYOTIDA RISKLARNI VAHOLASH VA BOSHQARISH TAJRIBASI	683
Kudaybergenova Guzal Kuanishbayevna	
КОМПЛЕКСНЫЙ ПОДХОД К ПОВЫШЕНИЮ РАБОТОСПОСОБНОСТИ МЕТАЛЛОРЕЖУЩЕГО ИНСТРУМЕНТА ПРИ ОБРАБОТКЕ ТРУДНООБРАБАТЫВАЕМЫХ МАТЕРИАЛОВ.....	687
Желтухин Андрей Владимирович	
AUDITORLARNING PROFESSIONAL FIKR VA MULOHAZALARINI TAKOMILLASHTIRISHDA XALQARO ILG'OR TAJRIBALARNING AHAMIYATI	694
Parpiyev Jaxongir Ilhomjonovich	
SOVUTGICH QURILMASIDAGI KONDITSIONERDAN AJRALIB CHIQUADIGAN ISSIQLIKDAN MAHSULOTLARNI QURITISHDA FOYDALANISH	699
Nuritov Ikrom, Ibojeva Sevinch, Sultonmurodova Xurinis	
ORGANISATIONAL BEHAVIOR IN ENTERPRISES AND ITS IMPACT ON MANAGEMENT DECISION-MAKING: A REVIEW OF THEORIES	704
Djumanov A.A.	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINI RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLARI VA DOLZARB MUAMMOLARI	714
Taniyev Mirzoxid Xurramovich, Mannabova Madina Sunnatillo qizi	
MILLIY GO'SHT CHORVACHILIGINING INNOVATSION RIVOJLANISHIDA TASHKILY-IQTISODIY OMILLAR VA ULARNING SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	721
Kushakov Faxriddin Baxtiyarovich	
KORXONANING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISHDA XARAJATLAR MONITORINGINING ROLI.....	731
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA KADRLAR TAYYORLASH VA DUAL TA'LIM TIZIMI RIVOJI.....	738
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	
YANGI O'ZBEKISTONDA GILAMCHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISH MAQSADLARI VA ISTIQBOLLARI....	741
Musayeva Shoirazimovna	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ЖЕНСКОГО ТРУДА НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ И ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ	746
Дониёрова Зухрабону Алишер кизи	
TRANSPORT LOGISTIKA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING MAMLUKAT IQTISODIYOTI RIVOJIDAGI O'RNI	754
Abdusalikova Komila Abdusalikovna	

JAMOAT TRANSPORTI KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYALARINI AMALGA OSHIRISH USULLARI.....	758
Berdiyev Temur Azamatovich	
CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA ELEKTRON TIJORAT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI.....	764
Safarov Baxtiyor Djurakulovich	
NAVOIY VILOYATI XATIRCHI TUMANIDA MAVJUD TURISTIK RESURSLARDAN ICHKI VA XALQARO TURIZMDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI	769
Turayev Abduvoxid Kuldashovich	
RAQAMLI PLATFORMALARNI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA MOLIYAVIY TEXNOLOGIYALARNING INKLUZIVLIGINI OSHIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI.....	776
Azizbek Nusratov San'atillayevich	
MINERAL VA KIMYOVIY QO'SHIMCHALAR BILAN KOMPLEKS MODIFIKATSIYALASH ORQALI SEMENT MATRITSASI MUSTAHKAMLIGINI OSHIRISH.....	781
Turgaev Jambul Adilbaevich	
KICHIK BIZNES SOHASIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR TRANSFERINI TA'MINLASH OMILLARI VA ISTIQBOLLARI.....	787
Yodgorova Xalima To'liqinova	
WAYS TO IMPROVE PRICING POLICY MECHANISMS OF STATE-OWNED ENTERPRISES.....	792
Mavlonov Ozod Ulug'bekovich	
AN'ANAVIY VA SUN'IY INTELLEKTGA ASOSLANGAN BOSHQARUV TIZIMLARINING QIYOSIY TAHLILI (MS1H1 SERVO MOTORI MISOLIDA)	798
Pirmatov Nurali Berdiyevich, Egamov Akmal Mamarasulovich, Mamarasulov Nodir Akmal o'g'li	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIYAVIY BARQARORLIK VA LIKVIDLIKNI BOSHQARUV HISOBIGA INTEGRATSIYALASH: KO'RSATKICHLAR TIZIMI, PROGNOZLASH VA ERTA OGOHLANTIRISH MEXANIZMI.....	803
Xojiboyev Muxiddin Shodimuxamedovich	
TAYYOR MAHSULOT QADRSIZLANISHI HISOBINI XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISH: ISHCHI SCHYOTLARINI JORIY ETISHNING METODIK ASOSLARI.....	808
Babakulova Matluba Kurbannazarovna	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МЕДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ СИСТЕМОЙ РАБОТЫ В МАХАЛЛЯХ.....	812
Kosimjonov Nozimjon Kozimjonovich	
MINTAQALARNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHIDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING AHAMIYATI: NAZARIY YONDASHUVLAR TAHLILI	815
Maxmudov Sobir Xudoyberdiyevich	
TURISTIK XIZMAT BOZORINING MOHIYATI, UNING VAZIFALARI VA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	821
Payazov Murod Maqsudovich, Salimova Mumtozbeqim Jahongir qizi, Shahnoza Xudoyberdiyeva Davlatovna	
CHIGITLI PAXTA TARKIBIDAN YOT ARALASHMALARNI AJRATISH UCHUN QO'LLANILADIGAN TEXNOLOGIYALAR.....	825
Bozorov Dilmurod Bahromjon o'g'li, Jakparov Oltinboy Rustamjon o'g'li	
FEMALE ENTREPRENEURSHIP AND GREEN INITIATIVES: A CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN	830
Abduxafizova Madinabonu Mirabbos qizi	
SOLIQ INSTRUMENTLARI ORQALI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	834
Akbarov Abdulhamid Akmal o'g'li, Ahrorqulov Jonibek Otabek o'g'li	
O'ZBEKISTONDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHI KONSENTRATSIYASINING HUDUDIY TAHLILI: VILOYATLAR VA MAXSUS IQTISODIY ZONALAR BO'YICHA HERFINDAHL-HIRSCHMAN INDEKSI	839
Anvarxonov Abdulatifxon Jamshidxon o'g'li	

CHARM-POYABZAL SANOATI TARMOG'INING RIVOJLANISHI VA O'ZIGA XOS JIHATLARI TO'G'RISIDA.....	847
Azimova Feruza Payziyevna, O. Maxmudov	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA RESURS EHTIYOJLARI.....	852
Arziqulova Oybarchin Eshquvat qizi	
KADRLAR SALOHİYATINI OSHIRISHGA YO'NALTIRILGAN TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	858
Xo'jaqulov Bobur Rustam o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA KREDITLASH TIZIMINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	864
Tajimuratova Nelufar Vays qizi	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	871
Normamatova Sitara Nozim qizi, Raxmanov Mexridin Sindarovich	
BAHOLANGAN RISKLARGA NISBATAN AUDITORNING HATTI-HARAKATLARI	876
A.Z.Avlokulov	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA DAVLAT SUBSIDİYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA MOLIYAVIY HISOBOTDA OCHIB BERISHNI TAKOMILLASHTIRISH	880
Qadamov Mirzobek Ulug'bek o'g'li	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	885
Мухторов М. Н., Каримова А. М.	
FIZIK XAVFSIZLIK NAZORATI VA UNI ISPY DASTURI ASOSIDA MONITORING QILISH.....	892
Usmanbayev Doniyorbek Shuxratovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH JARAYONIDA STRATEGIK MENEJMENTNING AHAMIYATI	902
Bazarbaeva Dildora Ekramjon qizi, Koshanov Abdimurat Azat uli	
KALSIYLANGAN SODA ISHLAB CHIQRISHDA TEXNOLOGIK PARAMETRLARNI METROLOGIK TA'MINLASHNING AHAMIYATI	910
Ametova Biybisuliu Xamidullaevna, Ametov Quanishbay Xamidullaevich	
ЛЬГОТЫ ПО ПРЯМЫМ И КОСВЕННЫМ НАЛОГАМ И ИХ ГАРМОНИЧНОЕ СООТНОШЕНИЕ	915
Фаттоев Олимжон Гайрат ўғли	
O'ZBEKISTONDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI QO'LLAB-QUVVATLASHNING KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDAGI INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	920
Ulashova Zarnigor Botirali qizi	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH.....	925
Abduraxmonov Valijon G'ofurovich, Yusupova Dilnigor A'zamjon qizi	
IQTISODIY TIZIMDA RISK VA UNING XUSUSIYATLARI TAHLILI.....	929
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALARNI JALB QILISHNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	937
Zayniddinov Aloviddin Zayniddin o'g'li	
SOLIQ NAZORATINING AMALIYOTDAGI SAMARADORLIK JIHATLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	945
Nizomxonov Elbekxon Erkinxon o'g'li	
FISKAL MEKANIZMLARNING HUDUDIY RIVOJLANISHGA TA'SIR ETISH XUSUSIYATLARI.....	950
Ne'matov Ne'matulla Erkinboevich	
ФИСКАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА: ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	955
Воронин Сергей Анатольевич, Ахмедова Фазилат Жураевна	
IMPROVING EMPLOYEE MOTIVATION AND DEVELOPING AN EFFECTIVE INCENTIVE SYSTEM IN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT.....	962
Makhmudov Sunnatjon Abdujabbor ugli, Ashurova Jasmina Jo'ra kizi	

O'ZBEKISTONDA KO'P POG'ONALI PENSIYA TIZIMIGA O'TISHNING EKONOMETRIK TAHLILI VA MOLIVAVIY BARQARORLIK MODELLARI	966
Mamatqulova Yayra Dilmurod qizi	
SANOAT KORXONALARIDA IQTISODIY O'SISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	971
Astanayev Kulmakhammat Sanayevich	
JAHON IQTISODIYOTINING GLOBALLASHUV OMILLARI VA BOSQICHLARI	977
Abdullayeva Zulfiya Izzatovna	
ISHLAB CHIQRISH KORXONALARIDA JUST-IN-TIME TIZIMIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI	981
Mahmudov Sunnatjon Abdujabbor o'g'li	
KORXONALARDA ASOSIY FAOLIYAT XARAJATLARINING AUDITINI AMALGA OSHIRISH XUSUSIYATLARI	986
Djumayeva Guzal Axtamovna, Sag'dullayev Abdullo Valijon o'g'li	
XOM ASHYO VA MATERIALLAR AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	990
Qo'ziyeva Maftuna Otabek qizi, Rafikova Aziza Xurshid qizi	
AHOLI TURMUSH SIFATINI OSHIRISH VA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDA MEHNAT RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING O'RNI (Navoiy viloyati misolida)	994
O'roqov Mamurali Odil o'g'li	
INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA GENERATIV SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ORQALI BO'LAJAK MUHANDISLARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1000
Ibragimov Suxrob Latifovich	
OLIV TA'LIM MUASSASALARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNI TADQIQ ETISHNING ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLARI.....	1004
Ismailova Nilufar Sabitdjanovna	
СРАВНЕНИЕ МЕТОДОВ ФОРМОВКИ ТРУБ СРЕДНЕГО И БОЛЬШОГО ДИАМЕТРА	1010
Юсупов А.А., Райимкулов С.Х.	
TURIZM XIZMATLARINING RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDAGI RIVOJLANISH DARAJASINI BAHOLASH.....	1015
Qodirov Farrux Ergash o'g'li, Musirmanov Shohboz Usmon o'g'li	
DAVLAT GRANTLARI TANLOVLARINI SHAKLLANTIRISHDA KO'P BOSQICHLI IJTIMOIV MASLAHATLASHUV VA RAQAMLI JAMOATCHILIK ISHTIROKI MEXANIZMINING AHAMIYATI.....	1020
Xasanov Jahongir Botir o'g'li	
PAHTA XOM ASHYOSINI CHUQUR QAYTA ISHLASH ORQALI QO'SHIMCHA QIYMAT YARATISH.....	1025
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li, Sayitbayev Shermirza Datkamirzayevich	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RAQAMLASHTIRISH ORQALI SAMARADORLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARI	1030
Usmonov Maxsud Tulqin o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДОЛОГИИ ОЦЕНКИ И АНАЛИЗА ПОКАЗАТЕЛЕЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ СФЕРЫ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ «ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ»	1036
Хайдарова Дилдора Жахонгир кизи	
ТЕОРИЯ ОРГАНИЗАЦИИ ИСЛАМСКОГО СТРАХОВАНИЯ И ЕГО СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ НА ПРИМЕРЕ БЛИЖНЕВОСТОЧНЫХ СТРАН.....	1040
Гаффоров Шухрат Насриевич	
BANKLARDA ICHKI NAZORAT TIZIMI SAMARADORLIGINING MOLIVAVIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	1047
Nurmuxammedov Abdijabbar Yunusovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1054
Normamatova Sitara Nozim qizi, Raxmanov Mexridin Sindarovich	

JAHON SAVDO TASHKILOTI TALABLARI DOIRASIDA MAMLAKATIMIZ KORXONALARINING XALQARO RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH XUSUSIYATLARI.....	1059
Masharipova Manzura Alimbayevna	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSIYALARNING AHAMIYATI....	1067
Dusmatov Begmuxammad Olimjonovich, Mirzaahmedov Mirziyo Ulug'bek o'g'li	
XO'JALIK YURITUVCHI BIZNES SUBYEKTLARI BIZNES MUHITI RIVOJLANISHIGA DAVLATNING TA'SIRI..	1072
Xazratov Abror Panjiyevich, Muratkulov Xumoyun Dilshodovich	
YASHIL XIZMATLAR SOHASINING MOHIYATI, IJTIMOIIY-IQTISODIY FUNKSIYASI VA BARQAROR RIVOJLANISHDAGI O'RNI	1077
Y.M. Xalikov	
ASALARICHILIK XO'JALIKLARIDA BUXGALTERIYA HISOBINING XUSUSIYATLARI	1085
Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	1091
Мухторов М. Н., Каримова А. М.	
«HR BUSINESS PARTNER» КАК ИНСТРУМЕНТ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ ПЕРСОНАЛОМ: ОПЫТ УЗБЕКИСТАНА	1098
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
KICHIK VA O'RTA BIZNES SUBYEKTLARI UCHUN REAL VAQT REJIMIDA DINAMIK RISK-PROFILGA ASOSLANGAN KREDIT LAYOQATINI BAHOLASHNING ADAPTIV MODELI (DRP-KREDIT MODELI)...	1109
Hamroyeva Sabina Ismoil qizi, Ismailov Dilshod Anvarjonovich	
QISHLOQ HUDUDLARIDA AGROBIZNES TUZILMALARINI RIVOJLANTIRISH BORASIDAGI XORIJIY TAJRIBA VA UN DAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI.....	1115
Yoqubjonov Ibrohim G'olibjon o'g'li	
INFLYASIYA VA BUDJET XARAJATLARI: ASOSIY BOG'LIQLIKLAR.....	1118
Izbosarov Bobur Baxriddinovich, Umirov Sherzod Baxriddinovich	
KICHIK BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASHDA SOLIQ SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	1124
Bakirov Kobiljon Mamatyusupovich	
АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННЫХ БАНКОВСКИХ УСЛУГ В УЗБЕКИСТАНА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ЭКОНОМИКИ.....	1128
Уктамов Альберт Жасурович Bakirov Kobiljon Mamatyusupovich	
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ КОМПЛЕКСНОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ: СНИЖЕНИЕ РИСКОВ, УКРЕПЛЕНИЕ КАПИТАЛЬНОЙ БАЗЫ И ЛИБЕРАЛИЗАЦИЯ АКТИВОВ.....	1135
Эгамова Махфурат Эсановна	
ФАЗООБРАЗОВАНИЕ И ФИЗИКО-ХИМИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА МАГНИЕВОГО ОКСИХЛОРИДНОГО ЦЕМЕНТА, СИНТЕЗИРОВАННОГО ИЗ КАУСТИЧЕСКОГО ДОЛОМИТА.....	1141
Абылова Амина, Сайпов Абат, Бекбосынова Рысгул, Абылов Женис	
HUDUDLARDA MADANIY TURIZM XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING BOSHQARUV USULLARI	1150
Shohruzbek Ruziyev	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA SIRKULYAR IQTISODIYOT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	1156
Xalikulova Gulzada Tojmuratovna, Kuziyeva Nargiza Ramazanovna	

BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA SIRKULAR IQTISODIYOT TEKNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI

Xalikulova Gulzada Tojmuratovna

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, DSc

Kuziyeva Nargiza Ramzanovna

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Annotatsiya. Maqolada barqaror rivojlanish, sirkulyar iqtisodiyot va “yashil” logistika konsepsiyalarining zamonaviy iqtisodiyotdagi ahamiyati tahlil qilinib, ekologik barqarorlikni ta’minlash zarurati ortib borayotgan sharoitda qayta tiklanadigan resurslardan foydalanish, chiqindilarni qayta ishlash, qayta foydalanish va chiqindsiz ishlab chiqarishga asoslangan iqtisodiy modellarni rivojlantirish masalalari ko’rib chiqilgan. Shuningdek, sirkulyar iqtisodiyot texnologiyalarini joriy etishning nazariy asoslari, kompaniyalar faoliyatini ekologiyalashtirish zarurati hamda mas’uliyatli ishlab chiqarish va iste’mol madaniyatini shakllantirishning ustuvor yo’nalishlari asoslab berilgan.

Kalit so’zlar: sirkulyar iqtisodiyot, barqaror rivojlanish, yashil texnologiyalar, atrof-muhit, ekologiya.

Abstract. The article analyzes the importance of the concepts of sustainable development, circular economy, and green logistics in the modern economy and examines the issues of developing economic models based on the use of renewable resources, recycling, reuse, and waste-free production under conditions of environmental challenges. In addition, the theoretical foundations for the implementation of circular economy technologies, the necessity of greening company activities, and the priority directions for forming a culture of responsible production and consumption are substantiated.

Keywords: circular economy, sustainable development, green technology, environment, ecology.
Аннотация. В статье проанализировано значение концепций устойчивого развития, циркулярной экономики и «зелёной» логистики в современной экономике, а также рассмотрены вопросы развития экономических моделей, основанных на использовании возобновляемых ресурсов, переработке отходов, повторном использовании и безотходном производстве в условиях экологических проблем. Кроме того, обоснованы теоретические основы внедрения технологий циркулярной экономики, необходимость экологизации деятельности компаний, а также приоритетные направления формирования культуры ответственного производства и потребления.

Ключевые слова: циркулярная экономика, устойчивое развитие, зелёные технологии, окружающая среда, экология.

KIRISH

Atrof-muhitga salbiy ta’sirni kamaytirish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish va iqtisodiy o’sishning ekologik barqarorligini ta’minlash bugungi kunda jahon iqtisodiyotining ustuvor vazifalaridan biriga aylanmoqda. Shu nuqtai nazardan, resurs tejamkor texnologiyalar, chiqindilarni qayta ishlash, qayta foydalanish va yashil logistika tamoyillarini iqtisodiyot tarmoqlariga joriy etish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, kuchayib borayotgan raqobat sharoitida korxonalar faoliyati samaradorligini oshirish bilan bir qatorda ekologik mas’uliyatni ta’minlash ham strategik vazifaga aylanib bormoqda. Bu esa davlat, biznes subyektlari va fuqarolik jamiyati institutlarining o’zaro hamkorligi asosida kompleks yondashuvlarni talab etadi. O’zbekistonda ham mazkur masalaga alohida e’tibor qaratilmoqda. Xususan, O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 16-fevraldagi PF–21-son¹ Farmoni bilan tasdiqlangan yangilangan “O’zbekiston – 2030” strategiyasida yashil iqtisodiyot tamoyillarini keng joriy etish, resurslardan samarali foydalanish, ekologik xavfsizlikni ta’minlash va chiqindilar hajmini qisqartirish ustuvor vazifalar sifatida belgilangan [1]. Shuningdek, O’zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “O’zbekiston Respublikasi Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o’zgarishi vazirligi huzuridagi Chiqindilarni boshqarish va sirkulyar iqtisodiyotni rivojlantirish agentligi faoliyatini tashkil etish

1 <https://lex.uz/ru/docs/-8050769?ONDATE=17.02.2026%2000#-8052203>

chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorining qabul qilinishi mamlakatda sirkulyar iqtisodiyot tamoyillarini amaliyotga joriy etishning institutsional asoslarini yanada mustahkamladi [2]. Mazkur qaror chiqindilarni boshqarish tizimini takomillashtirish, ikkilamchi resurslardan samarali foydalanish, qayta ishlash sanoatini rivojlantirish hamda resurs tejamkor texnologiyalarni iqtisodiyot tarmoqlariga keng tatbiq etishga qaratilganligi bilan ahamiyatlidir. Shu jihatdan, sirkulyar iqtisodiyot mexanizmlarini rivojlantirish va ularning amaliy samaradorligini oshirish masalalari nafaqat ekologik, balki iqtisodiy va ijtimoiy jihatdan ham dolzarb ilmiy tadqiqot yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Shu bois iqtisodiyot tarmoqlarida ekologik yo'naltirilgan texnologiyalarni qo'llash, ishlab chiqarish va iste'mol jarayonlarini modernizatsiya qilish hamda chiqindilarni iqtisodiy aylanmaga qayta jalb etish mexanizmlarini takomillashtirish dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Olib borilgan tadqiqot natijalari iqtisodiy faoliyat ko'lamining kengayishi va atrof-muhitga ta'sir kuchayib borayotgan sharoitda sharoitida resurs tejamkor va ekologik barqaror texnologiyalarni rivojlantirishning nazariy hamda amaliy asoslarini chuqur o'rganish zarurligini tasdiqladi. Mazkur yondashuv nafaqat ekologik muammolarni yumshatishga, balki milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligi va uzoq muddatli barqaror rivojlanishini ta'minlashga ham xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tadqiqotning nazariy va metodologik asosini barqaror rivojlanish, sirkulyar iqtisodiyot, yashil logistikani o'rganishga bag'ishlangan mahalliy va xorijiy amaliyot tahlili tashkil etadi. Barqaror rivojlanish konsepsiyasining asosiy qoidalari Ye.A. Starikova, T.V. Uskova, N. Kalashnik, Ye.I. Levina, N.A. Osinsev, shuningdek, A. Makkinnon, G. Vismet, S. Sauv, Sh. Yakubov ishlarida o'rganib chiqilgan. Sirkulyar iqtisodiyot konsepsiyasining nazariy va amaliy jihatlari N.M. Serbulova, N.V. Paxomova, A.V. Grebenkin, D.V. Valko, A. Xeshmati, J. Kirxgerr, J. Morgan, A.S. Soliyev, S.S. G'ulomov tadqiqotlarida ko'rib chiqilgan.

Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqotda barqaror rivojlanish sharoitida sirkulyar iqtisodiyot texnologiyalarini joriy etishning zamonaviy tendensiyalarini o'rganishga qaratilgan ilmiy tadqiqot usullaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida nazariy va amaliy manbalarni tahlil qilish, qiyosiy taqqoslash, tizimli yondashuv, umumlashtirish hamda mantiqiy tahlil usullari qo'llanildi. Xususan, sirkulyar iqtisodiyot va yashil iqtisodiyot konsepsiyalarining mazmun-mohiyatini yoritishda mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy ishlari, xalqaro tashkilotlar hisobotlari hamda normativ-huquqiy hujjatlar o'rganildi. Turli mamlakatlarda sirkulyar iqtisodiyot tamoyillarini joriy etish tajribasi qiyosiy tahlil qilinib, ularning iqtisodiy va ekologik samaradorligi baholandi. Tadqiqotda tizimli yondashuv asosida sirkulyar iqtisodiyotning ekologik, iqtisodiy va ijtimoiy jihatlari o'zaro bog'liqlikda tahlil qilindi. Shuningdek, resurslardan samarali foydalanish, chiqindilarni qayta ishlash va qayta foydalanish texnologiyalarining barqaror rivojlanishga ta'siri umumlashtirildi. Tahlil jarayonida O'zbekiston Respublikasida yashil iqtisodiyot va sirkulyar iqtisodiyot tamoyillarini rivojlantirishga qaratilgan strategik dasturlar hamda me'yoriy-huquqiy hujjatlar o'rganilib, ularning amaliy ahamiyati baholandi. Olingan natijalar asosida sirkulyar iqtisodiyot texnologiyalarini keng joriy etishning ustuvor yo'nalishlari va istiqbollari yuzasidan ilmiy xulosalar shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Shuni ta'kidlash joizki, sirkulyar iqtisodiyotning ikkinchi nomi ham uchraydi, bu aylanma iqtisodiyot bo'lib, u resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish va iqlim o'zgarishi biznesga keltirishi mumkin bo'lgan beqarorlik ta'sirini yumshatishga qaratilgan sanoat modelidir [3]. U ham operatsion, ham strategik afzalliklarga ega bo'lib, iqtisodiy, biznes, ekologik va ijtimoiy sohalarida qiymat yaratish uchun ulkan salohiyatni birlashtiradi. O'z mohiyatiga ko'ra, yopiq sikl iqtisodiyoti modeli chiqindilarni istisno qilishga qaratilgan [4]. Ushbu maqsadga erishish uchun mahsulotlar uzoq muddat xizmat qilishga mo'ljallangan (yaxshi sifatli materiallardan foydalaniladi) va qismlarga ajratish hamda qayta foydalanish sikli uchun optimallashtirilgan bo'lib, bu ulardan foydalanish va ularni o'zgartirish yoki yangilashni osonlashtiradi. Pirovard maqsad cheklangan zaxiralarni nazorat qilish va qayta tiklanadigan resurslar oqimini muvozanatlash orqali tabiiy kapitalni saqlash va ko'paytirishdir. Sirkulyar iqtisodiyot uzoq tarixga ega. 1960-yillarda britaniyalik iqtisodchi Kennet Boulding "Kelajak Yer kosmik kemasi iqtisodiyoti" kitobida Yerni "yopiq kosmik kema" deb tavsiflagan. Uning ta'kidlashicha, Yer cheklanmagan resurslar va ifloslanishga bardosh berish hamda resurslarni qazib olish bo'yicha cheksiz qobiliyatga ega bo'lgan kosmik kemaga o'xshash yopiq sferadir, shu sababli odamlar Yerning ekologik sikllariga moslashib, resurslarni qayta ishlash usullarini topishlari kerak.

Keyinchalik, 1970-yillarda Rim klubi "O'sish chegaralari" konsepsiyasini ilgari surdi, unga ko'ra insoniyat faqat ishlab chiqarish va iste'molni cheklash orqali o'zining omon qolishini ta'minlashi mumkin. Bulardan tashqari, aylanma iqtisodiyotning rivojlanishiga boshqa nazariyalar ham ta'sir ko'rsatdi. 1990-yillardan boshlab iqtisodiy rivojlanish tobora ko'proq resurslarni qazib olishga bog'liq bo'lib qoldi va shu bilan atrof-muhitning

ifloslanishini oshirdi. Binobarin, odamlar yopiq sikl iqtisodiyotiga asosan siyosat vositalari va harakatlar rejalarini ishlab chiqish, ishlab chiqarish-sotish zanjirlari va ma'lum mahsulotlar logistikasini boshqarish hamda ijtimoiy, tashkiliy va texnologik innovatsiyalarni joriy etish uchun murojaat qila boshladilar. "Sirkulyar iqtisodiyot" tushunchasining asosiy ta'riflarini keltiramiz (1-rasm).

N.V.Paxomova, K.K. Rixter, M.A.Vetrova "sirkulyar iqtisodiyot" atamasini tiklanuvchi va yopiq xususiyatga ega bo'lgan iqtisodiyot sifatida talqin qiladilar. Unga birlamchi xom ashyo iste'molini va qayta ishlanadigan resurslar hajmini minimallashtirish xos bo'lib, bu bir vaqtda tegishli poligonlar va tartibsiz chiqindi joylari egallagan hududlarni qisqartirishda chiqindilarni ko'mishga yuborilishini kamaytirish bilan ham bog'liq.

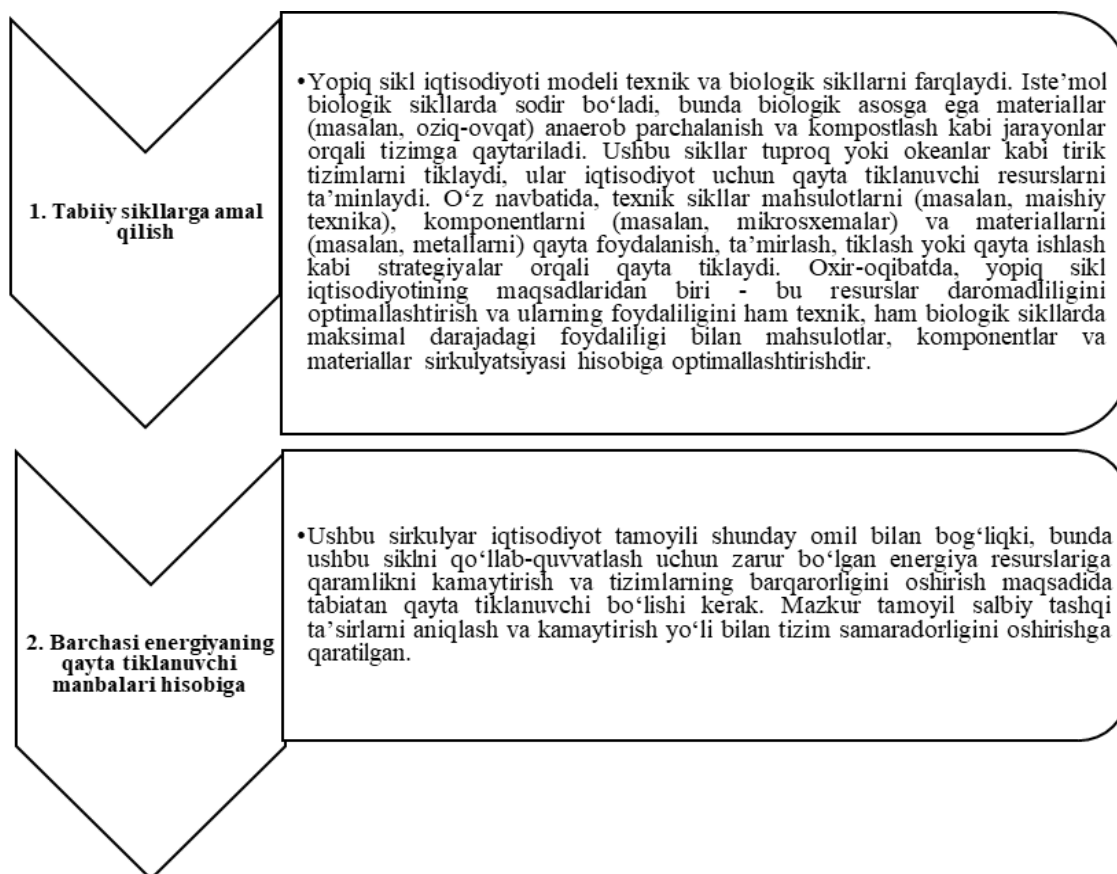
N.M.Serbulova, A.S.Gorodnyanskaya, S.V.Kanurniy ushbu atamaning biroz o'zgartirilgan talqinini taklif etadilar, ya'ni aynan: sirkulyar iqtisodiyot - bu tiklanuvchi yoki regenerativ ishlab chiqarish tizimidir. Ushbu yondashuv "xizmat muddati tugashi" konsepsiyasini ta'mirlash bilan almashtirishni nazarda tutadi, energiyaning qayta tiklanuvchi manbalaridan foydalanishga e'tiborni qaratishni ta'minlaydi, mahsulotlarni qayta ishlatishga to'sqinlik qiladigan zaharli kimyoviy moddalardan foydalanishni butunlay istisno qiladi va materiallar, mahsulotlar, tizimlar hamda umuman biznes modelining konstruktiv xususiyatlarini yaxshilash orqali chiqindilarni bartaraf etishni maqsad qiladi.

D.V.Valko aylanma iqtisodiyot yoki yopiq sikl iqtisodiyotini an'anaviy iqtisodiy mexanizmga muqobil bo'lgan, resurslarni tiklash va ularni qiymat yaratish zanjirining barcha bosqichlarida yopiq holda foydalanishga asoslangan iqtisodiyot sifatida ta'riflaydi. Uning fikricha, aylanma iqtisodiyot konsepsiyasi iqtisodiy faoliyatni resurslarni qayta tiklash va ijtimoiy-iqtisodiy tizim salomatligini saqlash tamoyillariga asoslashni nazarda tutadi, bu esa barcha darajalarda — uy xo'jaliklari va kichik korxonalaridan tortib global iqtisodiyotgacha — samaradorlikni ta'minlash imkonini beradi.

Ellen MakArtur jamg'armasi tomonidan ishlab chiqilgan yopiq sikl iqtisodiyoti ta'rifi: yopiq sikl iqtisodiyoti ijobiy ijtimoiy foydalarga urg'u berib, o'sishni qayta taqsimlashga yo'naltirilgan. Bu iqtisodiy faoliyatni cheklangan resurslar iste'molidan bosqichma-bosqich ajratishni va chiqindilarni tizimdan chiqarib tashlashni anglatadi. Energiyaning qayta tiklanuvchi manbalariga o'tishga tayangan holda, aylanma model uchta asosiy tamoyilga tayanadigan iqtisodiy, tabiiy va ijtimoiy kapitalni yaratadi: chiqindilar va ifloslanishga yo'l qo'ymaslik; mahsulotlar va materiallarni doimiy foydalanishda ushlab turish; tabiiy tizimlarni regeneratsiya qilish.

1-rasm. "Sirkulyar iqtisodiyot" tushunchasini ta'riflashga yondashuvlar

Sirkulyar iqtisodiyot moliyaviy, ishlab chiqarish, inson, ijtimoiy yoki tabiiy kapitalni qayta tiklashga intiladi [3]. Bu tovar va xizmatlar oqimining ko'payishini ta'minlaydi hamda texnik va biologik materiallarning uzluksiz oqimini tashkil etishga yordam beradi. Tobora ko'proq mamlakatlar o'zlarining yangi rivojlanish modeli sifatida yopiq sikl iqtisodiyotini afzal ko'rmoqdalar. Mamlakatlar o'zlarining tegishli ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini inobatga olgan holda turli sohalarda sirkulyar iqtisodiyot konsepsiyasini qabul qilmoqdalar. Germaniya bu konsepsiyani **1990-yillardan** boshlab o'zining ekologik siyosatiga joriy etdi. Daniya va Birlashgan Qirollik chiqindisiz ishlab chiqarish jamiyatini yaratishga intilgan holda uni chiqindilarni boshqarishda joriy etdilar. Xitoy eko-industrial parklarni loyihalashda ushbu strategiyani qabul qildi. Yevropa Ittifoqi ham **2015-yilda** yopiq sikl iqtisodiyoti bo'yicha Harakatlar rejasini taqdim etdi. O'sha vaqtdan buyon Harakatlar rejasini Yevropa Ittifoqiga a'zo davlatlarning yopiq sikl iqtisodiyotiga o'tishini tezlashtirdi. Aylanma iqtisodiyot tamoyillari **2-rasmda** keltirilgan.

2-rasm. Aylanma iqtisodiyot tamoyillari

Sirkulyar iqtisodiyotning ekologik afzalliklari

Issiqxona gazlari emissiyasining kamayishi. Yopiq sikl iqtisodiyotining asosiy maqsadlaridan biri sayyora ekotizimlariga ijobiy ta'sir ko'rsatish, tabiiy resurslardan ortiqcha foydalanish holatlarini kamaytirish hamda ekologik barqarorlikni ta'minlashdan iborat [4]. Sirkulyar iqtisodiyot issiqxona gazlari emissiyasini va xomashyodan foydalanish hajmini kamaytirish, qishloq xo'jaligi samaradorligini oshirish hamda chiziqli iqtisodiyot modeli natijasida yuzaga keladigan salbiy tashqi ta'sirlarni yumshatish imkoniyatiga ega. Uzoq muddatli istiqbolda sirkulyar iqtisodiyot qayta tiklanadigan energiya manbalaridan foydalanishni kengaytirish orqali atrof-muhitga ta'sirni kamaytirishga xizmat qiladi.

Qayta foydalanish va dematerializatsiya tufayli kamroq materiallar va ishlab chiqarish jarayonlari talab etiladi, chunki qoldiqlar qimmatli hisoblanadi va jarayonda qayta foydalanish uchun maksimal darajada o'zlashtiriladi [7]. Energiya samarali va zaharli bo'lmagan materiallar ustuvor tanlov bo'lganligi sababli, tegishli ishlab chiqarish va qayta ishlash jarayonlari ham tanlanadi.

Ellen MakArtur jamg'armasi tadqiqotlariga ko'ra, sirkulyar iqtisodiyot tamoyillarini rivojlantirish 2030-yilga borib karbonat angidrid emissiyasini 2020-yil darajasiga nisbatan ikki baravargacha kamaytirish imkonini berishi mumkin.

Sog'lom va barqaror tuproqlar. Dehqonchilik tizimidagi sirkulyar iqtisodiyot tamoyillari muhim ozuqaviy moddalarning anaerob jarayonlar yoki kompostlash orqali tuproqqa qaytarilishini kafolatlaydi, bu esa yer va tabiiy ekotizimlarni ekspluatatsiya qilishni yengillashtiradi. Shunday qilib, "chiqindilar" tuproqqa qaytarilishi natijasida tuproq sog'lomroq va moslashuvchanroq (elastikroq) bo'ladi, bu qoldiqlar miqdorini kamaytirishdan tashqari, uni yanada barqaror qiladi, bu esa uni o'rab turgan ekotizimlarda ko'proq muvozanatni ta'minlaydi.

Bundan tashqari, butun dunyo bo'ylab tuproq degradatsiyasi yiliga taxminan 40 milliard AQSH dollariga tushayotgani va o'g'itlardan foydalanishning ko'payishi, bioxilma-xillikning yo'qolishi hamda noyob landshaftlarning yo'qolishi kabi yashirin xarajatlarga ega bo'lgani sababli, aylanma iqtisodiyot ham tuproqlar, ham iqtisodiyot uchun haqiqatan ham foydali bo'lishi mumkin.

Ellen MakArtur jamg'armasi tadqiqotiga ko'ra, Yevropa oziq-ovqat tizimlarida ishlayotgan yopiq sikl iqtisodiyoti modeli sun'iy o'g'itlardan foydalanishni 80 foizga kamaytirishi va, binobarin, tuproqning tabiiy muvozanatiga o'z hissasini qo'shishi mumkin.

Sirkulyar iqtisodiyotning iqtisodiy afzalliklari:

Iqtisodiy o'sishning yuqori salohiyati. McKinsey hisobotiga ko'ra, mahsulot va materiallarning funktsionalligini oshirish hisobiga arzonroq ishlab chiqarish bilan birga yopiq siklning yangi operatsiyalaridan keladigan daromadlarning ko'payishi YalMning oshishiga va natijada iqtisodiy o'sishga olib kelishi mumkin.

Tejalgan resurslarning ko'payishi. Chiziqli yondashuvda keng tarqalgan xomashyo qazib olish bilan solishtirganda, sirkulyar iqtisodiyot modeli materiallarning ko'proq darajada (70 % gacha) tejalishiga olib kelishi mumkin. Dunyo aholisi va o'rta sinfning o'sishi tufayli materiallarga bo'lgan umumiy talab oshishini hisobga olgan holda, yopiq sikl iqtisodiyoti materiallarga bo'lgan ehtiyojning pasayishiga olib keladi, chunki u chiqindilarning to'planishiga yo'l qo'ymaydi va ikkilamchi qayta ishlashdan qochadi, bunda materiallar sikllarining davomiyligini oshirishga alohida e'tibor qaratiladi [6]. Atrof-muhitga kelsak, bu yangi materiallarni qazib olishda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan yanada ko'proq ifloslanishning oldini olish imkonini ham beradi.

Bandlikning o'sishi. "Jahon iqtisodiy forumi"ga muvofiq, yopiq iqtisodiyot modelini rivojlantirish yangi tartibga solish (jumladan, soliqqa tortish) va mehnat bozorlarini tashkil etish bilan birgalikda mahalliy aholining boshlang'ich va yarim malakali darajadagi ish o'rinlarida ko'proq bandligini ta'minlashi mumkin. Bundan tashqari, bir nechta yetakchi konsalting firmalari mutaxassislari tomonidan tayyorlangan ExTax soliq hisobotida ham yangi ish o'rinlarini yaratish uchun yopiq sikl iqtisodiyotining salohiyati haqida xulosa qilingan.

Ellen MakArtur va McKinsey jamg'armasi tomonidan olib borilgan yana bir tadqiqotda ham yopiq iqtisodiyot modeliga o'tilganda bandlikning o'sishidagi o'zgarishlar haqida xulosa qilingan. Tadqiqotda aytilishicha, ushbu yangi ish o'rinlari quyidagilarni ko'paytirish orqali yaratiladi:

Qayta ishlash va ta'mirlash amaliyotlari, bunda transformatsiya/ishlab chiqarish bosqichlarida uzoq muddatli va oson qismlarga ajraladigan mahsulotlar hamda materiallarni ishlab chiqarish uchun yangi dizaynerlar va muhandis-mexaniklarni jalb qilish mumkin.

Innovatsion jarayonlar va yangi biznes modellari hisobiga yangi korxonalar (va sohalar) soni.

Pastroq narxlardagi iste'mol va xarajatlar.

Aylanma iqtisodiyotning biznes uchun afzalliklari:

Foyda olishning yangi imkoniyatlari. Bunday imkoniyatlarga resurslar uchun xarajatlarni kamaytirish va ba'zi hollarda yopiq sikl iqtisodiyoti modeliga o'tayotgan korxonalar erishishi mumkin bo'lgan mutlaqo yangi foyda oqimlarini yaratish orqali erishish mumkin. Foyda olish imkoniyatlari yangi bozorlarda o'ynash, chiqindilar va energiyani qisqartirish hisobiga xarajatlarni kamaytirish, shuningdek, yetkazib berishning uzluksizligini ta'minlash tufayli paydo bo'lishi mumkin.

O'zgaruvchanlikning kamayishi va yetkazib berishlarning ishonchilligi. Sirkulyar iqtisodiyot modeliga o'tish ishlatiladigan xomashyo miqdorini kamaytirishni anglatadi. Buning o'rniga ko'proq qayta ishlangan (yoki hatto qayta ishlatiladigan yoki oson o'zgartiriladigan) resurslar ishlatiladi, ularga ishchi kuchi xarajatlarning yuqori ulushi to'g'ri keladi, natijada kompaniyalar xomashyo narxlarining o'zgaruvchanligiga kamroq bog'liq bo'ladi.

Yangi xizmatlarga bo'lgan talab. Ellen MakArtur jamg'armasi hisobotiga ko'ra, yopiq sikl iqtisodiyoti modeli yangi xizmatlar va ishga joylashishning yangi imkoniyatlariga bo'lgan talabni keltirib chiqarishi mumkin, masalan:

- ekspluatatsiya qilish muddati tugagan mahsulotlarni tizimga qaytarishni qo'llab-quvvatlovchi chiqindilarni yig'ish va teskari logistika bo'yicha kompaniyalar;

- xizmat muddatini uzaytirish yoki mahsulotlardan yanada samarali foydalanishga yordam beradigan mahsulotlar sotuvchilari va sotuv platformalari;

- detallar va komponentlarni tiklash hamda ixtisoslashtirilgan bilimlarni taklif qiluvchi mahsulotlarni tiklash.

Shunday qilib, yopiq iqtisodiyot modelini amalga oshirish atrof-muhit, iqtisodiyot va biznes uchun bir qator afzalliklarga ega. Shunga qaramay, ushbu modelning sekin o'sishi sabablarini izohlab beruvchi bir nechta sabablar mavjud.

Yopiq iqtisodiyot modeliga o'tish yo'lidagi iqtisodiy to'siqlar:

- ijtimoiy va ekologik tashqi ta'sirlar narxlarda hisobga olinmaydi;

- xomashyo narxlarini o'zgaruvchan, narxi past bo'lgan muqobil xomashyolar hamda yaxshi sifatli ikkilamchi resurslar raqobatbardosh emas;

- sirkulyar iqtisodiyotning biznes modellarini ishlab chiqish ancha murakkab, chunki aksariyat investorlar hali ham chiziqli iqtisodiyot mantig'i doirasida faoliyat yuritadilar va ba'zida dastlabki investitsiyalar talab qilinadi;

- texnik bilimlarga yoki axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) sohasidagi bilimlarga ega malakali mutaxassislarning yetishmasligi.

Yopiq iqtisodiyot modeliga o'tish yo'lidagi institutsiyaviy to'siqlar:

- amaldagi iqtisodiy tizim asosan chiziqli iqtisodiyot ehtiyojlariga moslashgan bo'lib, aylanma iqtisodiyot tamoyillariga asoslangan tadbirkorlik subyektlari bilan samarali hamkorlikni yo'lga qo'yish bo'yicha institutsional mexanizmlarni yanada takomillashtirish talab etiladi.

- yangi biznes modellarini tatbiq etish va rivojlantirishda me'yoriy-huquqiy bazani bunday innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlashga mos ravishda yanada takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etadi.

- ko'plab korxonalar eski va/yoki mustahkam aloqalarga tayanadi, bu esa yangi aloqalar yaratishni qiyinlashtiradi;

- ko'plab kompaniyalar hali ham qisqa muddatli qiymat yaratishga yo'naltirilgan maqsadlar va baholash tizimlariga ega, vaholanki, yopiq sikl iqtisodiyoti modeli — bu uzoq muddatli qiymat yaratish modelidir;

- YalM indeksi har ikkala sohada qiymat yaratishga to'sqinlik qiluvchi ijtimoiy va ekologik tashqi ta'sirlarni hisobga olmaydi.

Ushbu mavzu bo'yicha turli nuqtayi nazarlarni integratsiyalashga qaratilgan Shvetsiya tadqiqoti yopiq iqtisodiyot modeli yo'lidagi asosiy to'siqlarni moliyaviy, tarkibiy, operatsion, xulq-atvor va texnologik to'siqlarga ajratish mumkinligini taxmin qiladi. Birinchi to'siq moliyaviy foyda va uning foydaliligini o'lchash muammosi bilan bog'liq. Keyingi "strukturaviy (tuzilmaviy)" to'siq kompaniyalar ichida sirkulyar iqtisodiyotga rioya qilinishi uchun kim mas'ul ekanligi noaniqligi bilan bog'liq. O'z navbatida, "operatsion" muammolar ishlarni yuritish va qiymat yaratish zanjirida jarayonlar ustidan nazoratni saqlab turishning murakkabligini ifodalaydi.

Oxirgi to'siq texnologik kelib chiqishga ega bo'lib, mahsulotlar va ishlab chiqarish/qaytarish tizimlarini o'zgartirish hamda qayta loyihalash zarurati bilan bog'liq. Bu ehtiyojlar pirovard natijada mahsulotning raqobatbardoshligi va sifatini saqlab qolish qobiliyati bo'yicha xavotirlarni keltirib chiqaradi. Shunday qilib, sirkulyar iqtisodiyotning mohiyati shundaki, u ishlab chiqarilgan yoki foydalanilgan barcha narsalar tizim ichida to'liq qayta ishlanadigan yopiq tabiiy tizimni takrorlashga intiladi. Uning maqsadi — tovar yoki xizmatning hayotiy siklidagi har bir jarayondan maksimal samaradorlikni ta'minlashdir. Sirkulyar iqtisodiyot ikkilamchi resurslar ustuvor bo'lgan taqsimot tizimiga ta'sir ko'rsatadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, yashil iqtisodiyot tamoyillarini amaliyotga joriy etish va barqaror rivojlanishni ta'minlash bugungi kunda nafaqat ekologik, balki iqtisodiy va ijtimoiy taraqqiyotning ham muhim omiliga aylanmoqda. Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, resurslardan oqilona foydalanish, chiqindilarni kamaytirish, qayta ishlash texnologiyalarini rivojlantirish hamda ekologik mas'uliyat tamoyillariga asoslangan boshqaruv mexanizmlarini qo'llash iqtisodiy samaradorlikni oshirish bilan bir qatorda atrof-muhit muhofazasini ham ta'minlaydi. Shu bois O'zbekistonda ham "O'zbekiston – 2030" strategiyasi hamda yashil iqtisodiyot va resurs tejamkor texnologiyalarni rivojlantirishga qaratilgan davlat dasturlari doirasida ushbu yo'nalishdagi islohotlarni izchil davom ettirish maqsadga muvofiqdir. Natijada ekologik barqarorlik, iqtisodiy raqobatbardoshlik va aholi farovonligini ta'minlashga xizmat qiluvchi zamonaviy rivojlanish modelini shakllantirish uchun mustahkam asos yaratiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 16-fevraldagi PF–21-son "O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risidagi Farmoni. <https://lex.uz/uz/docs/-8050769>
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasi Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi vazirligi huzuridagi Chiqindilarni boshqarish va sirkulyar iqtisodiyotni rivojlantirish agentligi faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori.
3. Golovina T.A. Ilmiy hajmdor korxonalarni rivojlantirishning yashil strategiyasining konseptual jihatlari / T.A.Golovina, A.V. Polyaniin // Ishlab chiqarish tashkilotchisi. 2021. 29-jild. 4-son, 85-95 B.
4. Golovina T.A. Arktika zonasini rivojlantirishni davlat tomonidan boshqarishning ijtimoiy-ekologik-iqtisodiy konsepsiyasi / T.A.Golovina, S.M.Saxarova // To'plamda: Zamonaviy iqtisodiyotning dolzarb muammolari va rivojlanish tendensiyalari. Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to'plami. Mas'ul muharrir O.A.Gorbunova. Samara, 2021. 273-280 B.
5. Demchenko A.A. Sirkulyar iqtisodiyot va barqaror rivojlanish: ekologiyalashtirish va ikkilamchi resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish yo'lida / A.A.Demchenko, G.A.Yesenkova, T.P.Aldoxina // XXI asr ilmiy tadqiqotlarining dolzarb yo'nalishlari: nazariya va amaliyot. 2020. 8-jild. 3-son (50), 105-109 B.
6. Kuksova I.V. Tabiatdan foydalanish iqtisodiyotini boshqarishda xizmat ko'rsatish sohasining tijorat afzalliklari / I.V.Kuksova, Yu.N.Stepanova, T.A.Golovina // Tabiiy-gumanitar tadqiqotlar. 2022. 40 (2) –son, 134-140 B.
7. Mixalenko Ye. Sirkulyar iqtisodiyot kelajak iqtisodiyoti modeli sifatida / Ye. Mixalenko, D. Klimova, I. Mankovskiy // Bank xabarnomasi. 2020. 12 (689) –son, 42-51 B.
8. Sotnikova O.A. Sirkulyar iqtisodiyot xo'jalik yurituvchi subyektlarni barqaror rivojlantirishning harakatlantiruvchi kuchi sifatida / O.A.Sotnikova, Ye.A.Jidko, M.M.Alferov // Janubi-g'arbiy davlat universiteti xabarlar. Turkum: Iqtisodiyot. Sotsiologiya. Menejment. 2021. 11-jild. 3-son, 115-124 B.
9. Urumova F.M. Sirkulyar iqtisodiyot barqaror rivojlanish mexanizmi sifatida / F.M.Urumova // Iqtisodiy tadqiqotlar jurnali. 2020. 6-jild. 1-son, 19-21 B.
10. Kaplyuk Ye.V. Sirkulyar iqtisodiyotning biznes modellari va sanoatni innovatsion rivojlantirishda raqamli texnologiyalar / Ye.V.Kaplyuk, N.V.Nizov // Bilimlar akademiyasi axborotnomasi. – 2022. –50 (3)-son, 127-132 B.
11. Matveeva L.G. Neosanoatlashtirish sharoitida mamlakat xatarlarini tahlil qilishda sirkulyar iqtisodiyot usullari ansamblini qo'llash / L.G.Matveeva, D.S.Gridnev // Tabiiy-gumanitar tadqiqotlar. – 2022. –39 (1)-son,. 179-187 B.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100